

iratott elő, mert az 1909. évi VIII. t.-c. 13. §-ának második bekezdése szerint, ha a vállalat gazdasági éve a naptári évvel nem azonos, akkor az adóalap a kivetést megelőző évben lezárt gazdasági év mérlege szerint mutatózó adóköteles jövedelem, — vagyis az 1917/18. gazdasági év eredménye alapján az 1919. évre — és nem mint a vállalat állítja, az 1918/19. gazdasági évre vettették ki a társulati kereseti adó, amely évben az egyezmény hatálya — a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országoknak 1918 november havában történt megszűnése folytán — szintén megszűnt.

A vízdijszedési jog közjogi természetű lévén, a vízdijszedege szabályrendeletileg visszamenő hatállyal is felelhető. (Közig. bíróság 1148/1925. K. sz.) Panaszos vízidja ügyében a székesfőváros tanácsának hozott határozata ellen irányuló panasziratában előadja, hogy a vízszolgáltatás tekintetében a főváros és a vizet igénybevevők közt magánjogi szerződés áll fenn, melynek rendelkezéseit a vízszolgáltatási szabályrendelet tartalmazza, melynek módosítása visszaható erővel nem eszközölhető. Vitatja továbbá, hogy a szerződési kötelezettségeknek visszahatólag, vagyis a már teljesedésbe ment részére vonatkozó megváltoztatása a fennálló jogszabályokba ütközik.

A bíróság a panaszt nem találta helytállónak, mert az 1872. évi XXXVI. t.-c. 10. §-a alapján a székesfőváros közönségjárnulékokat és díjakat szedhet, tehát az idevonatkozó és kormányhatóságilag jóváhagyott szabályrendelete alapján vízdijszedést is ezen közjogi természetű vízdijszedésre a magánjogi szabályok nem irányadók. De jogosítva van a székesfőváros közönsége a vízdijszedést a megállapított emelt tételekben visszamenőleg is beszédni, mert a székesfőváros törvényhatósági bizottsága 1921. évi május hó 11-én 555. szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy az üzemi és üzleti, vagyis haszonhajtó célokra felhasznált és vízmérőn át szolgáltatott viznek díját az 1921. évi január havi vízmérő leolvasásokkal kezdődő hatállyal felemeli, a magyar királyi belügyminiszter pedig ezen határozatot törvényes hatáskörében 1921. évi december hó 27-én 92.181/1921. sz. határozatával az 1921. évi január hó 1-től kezdődő hatállyal jóváhagyta. Ez a közgyűlési határozat tehát az eredeti szabályrendeletnek, kormányhatóságilag jóváhagyott módosítása. Minthogy pedig közigazgatási jogszabályok valamely újonnan alkotott jogszabálynak visszaható erővel való felruházását ki nem zárják és így a módosított szabályrendelet alapján vízdijszedeget beszédes szabályrendeleti rendelkezés alapján történt, a panasznak helyt adni nem lehetett.

A társulati adó alól csak azok a tartalékolások mentesek, melyeket a törvény kifejezetten felsorol. (Közigazgatási Bíróság 7775/1925. P. sz.) A nem vitás tényállás szerint panaszos vállalat az ellene, mint haszonbérlet ellen kavics kiaknázására alkalmas terület után fizetendő haszonbér emelése iránt a haszonbérbeadó által indított perben a kir. ítélőtábla által az 1924. évi január 29. napján befejezett nyilvános előadás alapján hozott ítélettel végérvényesen megállapított haszonbérre az 1923. évi mérlegében „Z. M. bányabér megállapítási számla“-n 6,050.508 koronát tartalékol. Panaszos ennek a tartaléknak adó alá vonását kifogásolja.

A kifogást a bíróság alaptalannak találta.

Az 1922. évi XXIV. t. c. 15. §-a részletesen felsorolja az adómentes tartalékalapokat. Per útján követelt tartozás fedezésére alakított tartalék a 15. §-ban felsorolva nincsen és a 14. és 16. pontja szerint a 15. §-ban felsorolt tartalékalapokon kívül bármint más célra és elnevezés alatt tartalékolt összeg adóköteles.

Panaszosnak az a megjegyzése, hogy a fent számjelzett összeg tényleg fennálló tartozásnak volt tekintendő és mint ilyen, tartalékolásnak nem tekinthető, nem helytálló, mert hiszen a magasabb haszonbér megállapítása iránt folytatott per is bizonyítéka annak, hogy alperes adózó fél a felperes haszonbérbeadó követelését a per végérvényes befejezéséig maga sem tekintette tartozásnak és az adó alá vont összeget arra az eshetőségre tartalékolta, ha a per reá nézve kedvezőtlenül végződik. Amíg a panaszos által el nem fogadott magasabb haszonbér bíróság megállapítva nem volt, addig azzal a vállalat a haszonbérbeadónak nem tartozott, tehát a peresített összeget a hitelezők számlájára valóságos hitelezőként nem állíthatta be, ha pedig beállította volna, akkor a hitelezők számláján burkolt tartalékot létesített volna, mert hiszen egy még nem létező adósság beállításával emelte volna szenvedő vagyonát. Ez a burkolt tartalék is a 14. §. 16. pontja, illetőleg a 14. §. 19. pontja alapján adóköteles.

Nincsen azonban akadálya annak, hogy az 1923. évben alakított és megadóztatott tartalékból a megítélt követelés kifizetésére fordított összegek az adóalapból levonásba hozassanak abban az évben, amelyben erre a célra tényleg felhasználtak.

Különirat minősíthető-e előkészítő-iratnak? Az Illetékügyi Közlöny 1926 májusi számában e címen dr. Kierer Andor p. ü. s.-titkár igen helyesen bírálja a bírósági kezelőirodáknak azt a gyakorlatát, hogy a hosszabb különiratot, előkészítő iratnak tekintvén, azokat megleletezik azon a címen, hogy azokat az 1914. évi XLIII. t.-c. 1. §. a) pontja alapján kell felbélyegezni. Az előkészítőirat és különirat tartalmilag egyezően tényállításokat és bizonyítékokat tartalmaz, a különbség közöttük az, hogy a különirat csak tárgyalás folyamán csatolható és az előadásnak meg nem felelő különirat elfogadását a bíróság megtagadhatja. A cikk írója helyesen jegyzi meg, hogy ha a bíróság a különiratot mint különiratot elfogadja, akkor nem lehet azt bélyegzés szempontjából előkészítő iratnak tekinteni.

Általában a legnagyobb jogbizonytalanságra vezetne, ha a bírósági eljárásban a speciálisan perrendtartási fogalmakat illetékügyi szempontból máshogyan definiálnák. Ugyis sok bajt okoz az újabb pénzügyi törvényeknek az a gyakorlata, hogy az elfogadott speciálisan magánjogi fogalmakat pénzügyi szempontból eltérőleg határozzák meg. Az pedig igazán feltűnő, hogy a bírósági kezelő irodák pénzügyi szempontból quasi felülbírálják a bíró intézkedését, mellyel a különiratot ilyen minőségben elfogadta.

Sz-i.

A tárgyalási jegyzőkönyv illetékét a felperes tartozik leróni akkor is, ha az alperes által támasztott viszontkereseti követelés nagyobb, mint a kereseti követelés. (Közigazgatási Bíróság 20.972/1925.—P. sz.)

A panaszos ügyvéd az általa képviselt F. cég által a budapesti kir. törvényszéknél a Bank ellen 44,843 cseh koronáért indított perben 1924. évi május hónap 21. napján fölvetett tárgyalási jegyzőkönyvtől 9000 korona illetéket rótt le.